

MEISJESDROOM.

Na langen dag
 Vol feest en lach
 Liep ik alleen
 En om mij heen
 Kwam stil de nacht
 In duistre pracht.
 Toen bleef ik staan,
 Wijl zacht de maan
 In wolken dreef.
 't Was of zij schreef,
 Maar ik niet las,
 Omdat het was
 Het zelfde woord,
 Dat 'k heb gehoord,
 Als peinzens moe,
 De oogen toe,
 Ik inwaarts zag,
 Waar open lag
 Mijn hart, dat smacht
 Naar wat het wacht.
 't Geluk, dat ver,
 Als gindsche ster,
 Mij zendt zijn licht.
 Maar 't blij bericht,
 Dat het wordt mijn,
 Wanneer zal 't zijn?

J. L. F. DE LIEFDE.

WANNEER ZAL 'T ZIJN?

Wanneer? mijn hart, God weet het al,
 Wat was, wat is, en worden zal.
 Houd vast aan eigen ideaal,
 Het spreekt de liefelijke taal
 Van bloesems, die niet kunnen sterven,
 Van liefdekracht, die niet laat derven,
 Van vreugde, die nooit ondergaat,
 Van hoop, die gij alleen verstaat.....
 Het komt, mijn hart, het komt voor U,
 Maar laat aan God het *straks* of *nu!*

H. RIEMENS.

Van onze Oud-Tantes en Tantes
 door Johanna W. A. Naber. Uitgave van
 H. D. Tjeenk Wilink & Zoon te Haarlem.

De titel van dit boek spreekt voor zich-zelf. Het boek verhaalt ons, hoe de vrouwen, behoorende tot de twee geslachten, die het onze vooraf gingen, hebben geleefd en gewerkt.

Hoe noodig het is, dat het vrouwenleven van vroeger beter door ons wordt verstaan en begrepen, toont de schrijfster aan, als ze in haar inleiding, over het boek „De Vrouw in Nederland voor honderd jaar en thans” sprekend, opmerkt:

„Ik kan mij echter niet vereenigen met de stelling, waarop in genoemd boek dan verder wordt voortgebouwd, namelijk deze (pag. 4):

„het beeld van het vrouwenleven van vóór honderd jaar, grootendeels opgaande in de zorg voor eigen „huishouding, met zijne enge grenzen en afscheidingen „en éézijdige belangstelling in familie-aangelegenheden, zijne oppervlakkige cultuur is de best denkbare „rechtvaardiging voor de eischen der moderne vrouw „op economisch en staatsrechterlijk gebied.”

Dat die oude Renaissance-cultuur in hare eindperiode zoo oppervlakkig zoude zijn geworden en dat die tot eigen familiekring beperkte belangstelling den geest zoo moest verengen, valt moeilijk aan te nemen voor wie kennis draagt van wat voor en na reeds werd gepubliceerd uit de dagverhalen, de gedenkschriften en de brieven van onze oud-tantes en tantes, die althans hebben uitgemunt in de kunst, om hare gedachten en hare gewaarwordingen helder en duidelijk onder woorden te brengen bij groote aanschouwelijkheid van voorstelling.”

Zie, dat is naar ons hart gesproken, evenals het volgende:

„Die nieuwe cultuur, die thans in opkomst is, zal er te frisscher en te krachtiger om zijn, wanneer zij blijft wortelen in den bodem, waaruit zij is voortgekomen, de beste levenssappen daaruit tot zich blijft trekken.”

Dat mag in onze dagen wel eens in herinnering worden gebracht en daarom is het goed, dat de schrijfster ons in haar boek in kennis brengt met hoogstaande vrouwen uit heengegane tijden.

't Boek valt in vier deelen uiteen. Eerst geeft de schrijfster om het dagverhaal van Augusta Uitenhage de Mist door de binnenlanden van Zuid-Afrika. Het tweede deel bevat gedeelten uit de gedenkschriften van Elizabeth Kemper, het derde handelt over de feministische beteekenis der geschriften van Jacoba Berendina Zwaardemaker—Visscher en het vierde over het levenswerk van Anna van Hogendorp.

De schrijfster heeft zooveel mogelijk getracht, zichzelf op den achtergrond te houden. Zij brengt slechts in verband, verklaart kort en eenvoudig, wat verklaring

behoeft, maakt van verschillende deelen één geheel, en zij doet dit zeer serieus en met groote liefde. Als we dit boek lezen, worden we geheel en al verplaatst in de dagen, die reeds lang voorbij zijn; wij leven mee het leven van toen en..... wij zien óók het leven door de oogen van die vrouwen, die nu nog tot ons spreken, nadat zij gestorven zijn. Daarom is dit juist voor ieder, die met aandacht wil lezen, zulk een kostelijk boek. We krijgen, als 't ware, het leven van toen *zelf*. In wat de vrouwen van toen mededeelen, weerspiegelt zich heel een tijd, heel een cultuur, heel een wereld. Maar dan moet dit boek ook, zooals wij reeds zeiden, met *aandacht* gelezen worden, want we moeten niet vergeten, dat zij, die ons hier vertellen van hun leven, hun werk, hun stille denken, ook de invloeden van hun tijd ondergingen. Vandaar dan ook, dat Augusta Uitenhage de Mist zich in haar dagverhalen bezighoudt met dingen, die ons weinig belang inboezemen, terwijl zij, omgekeerd, over zaken, waarvan we wel gaarne iets meer zouden weten, zwijgt. Vandaar evenzeer, dat we een uitlating als de volgende alleen kunnen verstaan, als we weten, dat men in de eerste helft der 19e eeuw nog wel wat hield van overdrevenheid in beschrijvingen:

„Op den 8sten Juli 1802 zetten wij ons in een rijk met vlaggen versierde sloep, door een groot aantal roeiers bemand. Het afgemetene van hunne bewegingen bij elken roeislag, de diepe stilte, welke zij hieronder bewaarden, de snelheid, met welke zij over de golven vlogen, hadden mijnen geest zoodanig beziggehouden, dat ik nauwelijks bespeurde, dat zij reeds tot de vloot genaderd waren, die op de reede van Texel lag en dat men mij in een leuningstoel plaatste en aan boord heesch van het lineschip *D e B a t a v i e r*.”

Dit boek wil met liefde gelezen worden, maar, wie het zóó leest, zal zich zijn lectuur niet beklagen.

We mogen de schrijfster dankbaar zijn voor de moeite, die zij zich getroostte en haar werk zal vruchten dragen, als wij van de hoogstaande vrouwen, van wie zij ons vertelt, mogen leeren, dat het leven, zij het in de stille huiskamer of in het rumoerige menschengewoel, nooit leeg en nutteloos behoeft te zijn. 't Hangt er maar van af, hoe *wij* zijn en hoe we het leven ingaan.

We bevelen „Van onze Oud-Tantes en Tantes” van harte ter lezing aan. Een ingenaaid exemplaar kost f 3, en een gebonden f 3.60. Die prijs is dit lijvige boek ten volle waard.

K.

Een der landen, die het meeste geleden hebben in dezen oorlog, is zeker wel Frankrijk.

Gansche streken zijn verwoest, en het is de vraag, over hoeveel tijd ze weer vruchtbaar genoeg zullen zijn om hun bewoners te voeden en te onderhouden.

Heerlijk is het, dat nu *vrouwen* zich opmaken, om

de bewoners van deze geteisterde streken te hulp te komen. Dit is wel echt vrouwenwerk.

Amerikaansche vrouwen zijn het, en deze daad zou ons weer voor een deel kunnen verzoenen met het groote Amerika, dat ons overigens zoo zeer teleurstelde.

Het Smith-college n.l. zond achttien jonge vrouwen uit, om in overleg met het Fransche gouvernement de bewoners van een zestiental kleine dorpjes tusschen Aisne en Somme, die ontzettend van het offensief geleden hebben, te helpen.

Ze brachten vijf verplaatsbare huizen mee, en het gouvernement gaf ze drie groote barakken, die op een weide werden neergezet.

Er zijn vrouwelijke doktoren bij, die geregeld zitting houden; er zijn er onder de dames, die bijlen, zagen, potten, pannen, harken, naalden, borstels, garen, enz. verkopen. Matrassen werden gemaakt; de beroofde en vervuilde bevolking werd in alles geholpen. Als een der eerste dingen werd de kerkdienst weer op gang gebracht.

Jongens- en meisjesclubs werden georganiseerd; ze hielpen de moeders naaien, en, wat het voornaamste misschien was, ze hielden den moed er in.

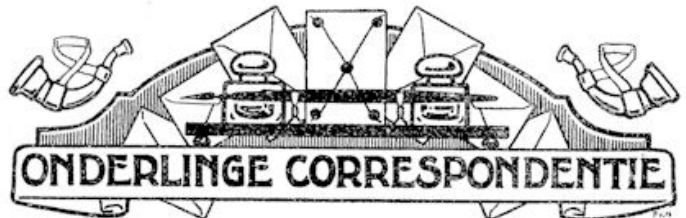
Een jong luitenant, die haar werk aanzag, getuigde dan ook: „Mesdemoiselles, ge kunt niet door een tooverstaf onze dorpen weer herbouwen, dat zal alles later wel komen, maar ge hebt iets gedaan, dat nog veel belangrijker is, gij hebt den moed er bij ons volk ingehouden, de harten versterkt en den wil gestaald.”

Helaas, dat nu ook in deze streken weer veel verwoest zal zijn!

Laten we het toch nooit vergeten, dat het zoo gemakkelijk is iets te bederven en te vernielen, en zoo moeilijk iets te herstellen en op te bouwen.

Doch laat dit moeilijke ons niet weerhouden juist aan dien opbouw onze beste krachten te wijden.

J. M. W.—W.

Beste Cor,

Zoals je gezien zult hebben, was reeds iemand je voor met het beschrijven van een meisjesvereniging, als in je brief bedoeld. Daarom neem ik nu je epistel niet op, daar er nog veel is, dat wacht.

Het zou wel aardig, en voor sommige lezeressen gemakkelijk zijn, wanneer ieder, die lid is van een meisjesvereniging, waar gewerkt wordt op de wijze, die de jongelingsverenigingen volgen, hierover even aan ons bericht zond. We konden dan het lijstje opnemen van de plaatsen, waar een dergelijke vereniging bestond, en het voorkwam meteen, dat iemand noodeloos een lange brief schreef, zooals nu met jou 't geval was.

J. M. W.—W.

Beste Marie,

Met belangstelling las ik je briefje aan Sjo v. d. Molen, waarin je schreef over een Meisjesbond. Weet je ook of daarvan een afdeling hier in Groningen bestaat? Ik heb er tot nu toe niets van gehoord, maar ik ben ook eerst sinds October